

Національної поліції у сфері ОРД в умовах воєнного стану є комплексною науково-практичною проблемою, розв'язання якої потребує системного підходу. Оновлення змісту освітніх програм має ґрунтуватися на узагальненні досвіду діяльності оперативних підрозділів в умовах збройного конфлікту, враховувати зміни у кримінальному, кримінальному процесуальному та оперативно-розшуковому законодавстві, а також забезпечувати міждисциплінарну інтеграцію знань.

Вважаємо, що перспективним напрямом подальшого дослідження є вдосконалення стандарту про вищу освіту за спеціальністю 262 Правоохоронна діяльність для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти з урахуванням потреб воєнного стану, трансформації завдань оперативно-розшукової діяльності та вивченням зарубіжного досвіду підготовки висококваліфікованих фахівців для правоохоронних органів.

Список використаних джерел

1. Про оперативно-розшукову діяльність : Закон України від 18 лют. 1992 р. № 2135-ХІІ. *Офіційний вебпортал Верховної Ради України*. URL: rada.gov.ua (дата звернення: 07.04.2026).
2. Про Національну поліцію : Закон України від 02 лип. 2015 р. № 580-VIII. *Офіційний вебпортал Верховної Ради України*. URL: rada.gov.ua (дата звернення: 07.04.2026).
3. Про вищу освіту : Закон України від 01 лип. 2014 р. № 1556-VII. *Офіційний вебпортал Верховної Ради України*. URL: rada.gov.ua (дата звернення: 07.04.2026).
4. Про внесення змін до стандарту вищої освіти за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти : наказ М-ва освіти і науки України від 28 трав. 2024 р. № 769. *Освіта.UA*. URL: osvita.ua (дата звернення: 07.04.2026).
5. Про затвердження Порядку проведення практичної підготовки здобувачів вищої освіти закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, що належать до сфери управління Міністерства внутрішніх справ України : наказ М-ва внутрішніх справ України від 18 верес. 2024 р. № 634. *Офіційний вебпортал Верховної Ради України*. URL: rada.gov.ua (дата звернення: 07.04.2026).

Артур Волобоєв,
начальник відділу організації
освітнього процесу Донецького

державного університету внутрішніх справ, доктор філософії

Валентин Тулінов,
заступник директора Навчально-наукового інституту підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції імені Е.О. Дідоренка Донецького державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ПРОФЕСІЙНУ ПІДГОТОВКУ ПРАВООХОРОНЦІВ В УМОВАХ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ

Збройна агресія російської федерації проти України докорінно змінила безпекове середовище нашої держави. Конституція України закріплює, що захист суверенітету і територіальної цілісності, забезпечення економічної та інформаційної безпеки є найважливішими функціями держави, справою всього Українського народу [1]. Водночас Закон України «Про національну безпеку України» визначає, що сектор безпеки і оборони охоплює систему органів державної влади, Збройні Сили, правоохоронні та розвідувальні органи, а державна політика у відповідних сферах спрямовується, зокрема, на забезпечення воєнної та державної безпеки [2]. За таких умов належний рівень якості підготовки фахівців для зазначеного сектору набуває стратегічного значення, а науково-дослідна діяльність перетворюється на невід’ємний чинник її вдосконалення.

Так, Стратегія національної безпеки України, затверджена Указом Президента України від 14 вересня 2020 року № 392/2020, окреслює пріоритетні напрями державної політики, серед яких – розвиток людського капіталу через модернізацію освіти і науки, забезпечення системності реформування Національної поліції України, посилення кримінальної поліції та органів досудового розслідування [3]. Окрім того, Стратегія наголошує на необхідності завершення створення національної системи кібербезпеки та формування сучасних спроможностей суб’єктів кібероборони [3]. Ці орієнтири

безпосередньо зумовлюють потребу в перегляді підходів до наукового забезпечення підготовки правоохоронців, оскільки традиційні дослідницькі методи не завжди відповідають викликам воєнного стану.

Законодавчі засади науково-дослідної діяльності у сфері підготовки поліцейських ґрунтуються на кількох основних нормативно-правових актах. Відповідно до частини 1 статті 65 Закону України «Про вищу освіту» наукова, науково-технічна та інноваційна діяльність у закладах вищої освіти є невід’ємною складовою освітньої діяльності і провадиться з метою інтеграції наукової, освітньої і виробничої діяльності в системі вищої освіти [4]. Аналогічне положення відтворено у частині 1 статті 19 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» [5]. Стаття 72 Закону України «Про Національну поліцію», у свою чергу, визначає, що професійне навчання поліцейських включає, зокрема, службову підготовку – систему заходів, спрямованих на закріплення та оновлення необхідних знань, умінь та навичок працівника поліції з урахуванням оперативної обстановки, специфіки та профілю його оперативно-службової діяльності [6]. Тобто законодавець послідовно розглядає наукову діяльність як органічну частину освітнього процесу, що зобов’язує заклади вищої освіти із специфічними умовами навчання активно інтегрувати дослідницьку роботу в підготовку майбутніх поліцейських.

Серед інноваційних методів, які доцільно впроваджувати у підготовку правоохоронців, на нашу думку, першочергове місце посідають інструменти кримінального аналізу на основі сучасних інформаційно-аналітичних платформ. Такі платформи уможливають обробку значних масивів оперативних даних і виявлення латентних закономірностей кримінальної активності, що сприяє ефективній протидії організованій злочинності, яка активізується на тлі воєнного стану. Не менш важливими є методи оперативно-розшукового прогнозування, побудовані на аналізі просторово-часових характеристик злочинності, та міждисциплінарні дослідження на перетині кримінології, воєнного права й теорії національної безпеки. Зазначені підходи

дозволяють формувати у здобувачів вищої освіти аналітичне мислення, необхідне для прийняття обґрунтованих рішень в умовах обмеженої інформації та дефіциту часу.

Частина 1 статті 67 Закону України «Про вищу освіту» встановлює, що наукова, науково-технічна та інноваційна діяльність у закладах вищої освіти провадиться відповідно до законодавства про освітню, наукову, науково-технічну та інноваційну діяльність [4]. Практична реалізація цієї норми в умовах збройної агресії передбачає залучення здобувачів вищої освіти до прикладних досліджень із протидії злочинності воєнного часу. З огляду на це, окремого значення набуває ситуаційне моделювання типових оперативних ситуацій, яке формує у здобувачів вищої освіти навички аналітичного опрацювання інформації. Водночас цифрові інструменти (як-то: геоінформаційне картографування злочинності, робота з відкритими джерелами, аналіз даних судових реєстрів) розширюють методологічний спектр досліджень і наближають освітній процес до реальної правоохоронної практики.

Крім того, воєнний стан коригує організацію науково-дослідної роботи у закладах вищої освіти із специфічними умовами навчання. Наприклад, частина науково-педагогічних працівників мобілізована, матеріально-технічна база деяких закладів зазнавала руйнувань або втрачена (знаходиться на тимчасово окупованій території), а освітній процес інколи переходить у змішану форму з елементами дистанційного навчання. Разом із тим саме ці обставини формують унікальний емпіричний матеріал щодо трансформації структури та динаміки злочинності, особливостей правозастосування, зокрема на деокупованих територіях, правових механізмів затримання осіб за підозрою у вчиненні воєнних злочинів та злочинів проти основ національної безпеки. Стаття 26 Закону України «Про освіту» покладає на керівника закладу освіти обов'язок забезпечувати організацію освітнього процесу та здійснення контролю за виконанням освітніх програм [7], а відтак – і за інтеграцією науково-дослідної складової у цей процес. Відповідно, керівництво закладів вищої освіти із

специфічними умовами навчання має забезпечувати організаційні умови для проведення прикладних досліджень, орієнтованих на потреби правоохоронних органів воєнного часу.

Також поряд із внутрішніми чинниками, вагомим стимулом модернізації науково-дослідної складової підготовки правоохоронців є євроінтеграційний курс України. Набуття статусу кандидата на членство в Європейському Союзі актуалізує імплементацію стандартів Агентства ЄС з підготовки правоохоронців (CEPOL), зокрема в частині проведення спільних міжнародних досліджень та обміну науковими результатами. Окрему цінність становить концепція доказової поліцейської діяльності (evidence-based policing), яка передбачає формування управлінських рішень на основі верифікованих результатів наукових досліджень, а не виключно на підставі емпіричного досвіду. Адаптація цього підходу до вітчизняних умов сприяє якісному оновленню як змісту освітніх програм, так і методології наукових досліджень, що інтегруються в освітній процес.

Отже, впровадження інноваційних методів наукових досліджень у професійну підготовку правоохоронців в умовах збройної агресії зумовлене як потребами реформування системи Міністерства внутрішніх справ України, так і євроінтеграційними зобов'язаннями держави. Пріоритетними напрямками є:

- розвиток прикладних кримінологічних та оперативно-розшукових досліджень, спрямованих на протидію злочинності воєнного часу;
- формування цифрових компетентностей здобувачів вищої освіти через залучення до наукових проєктів із використанням сучасних аналітичних технологій;
- інтеграція європейських стандартів доказової поліцейської діяльності в освітній процес закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання.

Вважаємо, що перспективи подальших досліджень мають полягати у розробленні конкретних методик упровадження інноваційних дослідницьких практик в освітні програми підготовки поліцейських, що сприятиме зміцненню кадрового потенціалу сектору безпеки і оборони.

Список використаних джерел

1. Конституція України : Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. *Офіційний вебпортал Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text> (дата звернення: 16.03.2026).
2. Про національну безпеку України : Закон України від 21 черв. 2018 р. № 2469-VIII. *Офіційний вебпортал Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> (дата звернення: 10.03.2026).
3. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року «Про Стратегію національної безпеки України» : Указ Президента України від 14 верес. 2020 р. № 392/2020. *Офіційний вебпортал Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020#Text> (дата звернення: 09.03.2026).
4. Про вищу освіту : Закон України від 01 лип. 2014 р. № 1556-VII. *Офіційний вебпортал Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення: 26.02.2026).
5. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 26 листоп. 2015 р. № 848-VIII. *Офіційний вебпортал Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text> (дата звернення: 26.02.2026).
6. Про Національну поліцію : Закон України від 02 лип. 2015 р. № 580-VIII. *Офіційний вебпортал Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення: 26.02.2026).
7. Про освіту : Закон України від 05 верес. 2017 р. № 2145-VIII. *Офіційний вебпортал Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 26.02.2026).

Руслан Врадій,

*проректор Донецького державного
університету внутрішніх справ*

ОСВІТНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ В СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ

Конституцією України закріплено європейський та євроатлантичний курс України (абз. 5 преамбули), що визначає напрямок реформування державного механізму, принципів його діяльності, трансформацію державної політики на основі впровадження європейських цінностей і стандартів. Зазначене стосується усіх сфер життєдіяльності держави, особливо тих, які пов'язані із охороною і захистом національних інтересів, забезпеченням безпеки і безпосередньо впливають на реалізацію ст. 65 Конституції України щодо